

Nő Déván a Várhegyen
trachyt-sziklákon árnyékos he-
lyeken.

Wächst auf Trachytfelsen
des Schlossberges bei Déva an
schattigen Stellen.

Kazai botanikai dolgozatok ismertetése.*)

Referate über ungarische botan. Arbeiten.**)

Borbás Vincze: A Tátra flórájáról. (Über die Flora der Tatra). Természettud. Közl. 1902, p. 369—390. (8 képpel. — Mit 8 Abbildungen).

Sz. vonzóan írja le a Tátra flórájának különösségeit. annak Európa más hegységeinek flórájához való viszonyait, s fejtegetésébe számos érdekes biológiai megfigyelést sző.

A flóristák érdekéből a cikkben felemlített újdonságok diagnosis-át közöljük, melyeket BORBÁS tanár úrtól e czélra kaptunk, némelyiknek pedig felemlítjük irodalmi forrását, a hol megjelent.

Vert. schildert in anziehender Weise die Eigentümlichkeiten der Flora der Tatra, ihre Beziehungen zu jener anderer Hochgebirge Europa's und teilt einige interessante biologische Beobachtungen über einzelne Pflanzen dieses Gebirges mit.

Wir glauben den Floristen einen Dienst zu leisten, wenn wir an dieser Stelle die Diagnosen resp. die Quellen der im Aufsätze genannten und nur zum Teil beschriebenen Novitäten nach brieflichen Mitteilungen des Verfassers hier anführen.

Cortusa lasioscapa BORB. Ö. B. Z. 1891 p. 219.

Melandryum Tatrae BORB. in Pallas Nagy Lexicon XII. (1894) p. 139

M. vespertino affine, foliis lanceolatis, sed petalis rubris. A *M. dioico* foliis angustioribus et capsulis differt.

Ranunculus Tatrae BORB. (*R. carpathicus* GRISEB. et SCHENK. non HERB.) Ö. B. Z. 1888 p. 144. (Abbild. 6).

Carduus lobulatus BORB. (*C. arctioides* WAHLENB. descr., non L. „Foliis infimis vix decurrentibus, petiolatis, ceteris decurrentibus lobatis, subtus pallidioribus glabris, lobo terminali elongato, pinnis brevibus triangularibus aut bifidis, spinuloso-ciliatis, spina terminali majore. Pedunculis elongatis, nudis, tomentosus,

*) Tisztelettel felkérjük a t. szaktársakat, hogy megjelent b. dolgozataikat ismertetés czéljából szerkesztőségünkhöz (Budapest, VI., Városligeti fasor 20 b.) beküldeni sziveskedjenek.

**) Wir ersuchen unsere geehrten Herrn Fachgenossen um Einsendung ihrer neu erschienenen Arbeiten behufs Referates an die Redaction des Blattes (Budapest, VI., Városligeti fasor 20 b.).

monocephalis; involucri foliolis linearibus, superne angustatis, erectis, spinoso-mucronatis. A *C. Cardueli* foliis angustioribus, lobis abbreviatis (illius lineari-elongatis), spina lorum terminali validiori, ideoque caule magis spinoso-alato differt Hab in monte Tlszta ad Blatnica; prope Fenyöháza, Barlangliget, sat rarus." BORB. in litt.

Hieracium lptoviense BORB. in Term. tud. Közl. 1894 p. 498 (aus der Gruppe der Alpestris, mit sterilen Rosetten, Blattstiele viel länger als die Spreite.): „*C. albino* Fr. affine, sed anthodiis, floribusque magnis differt". BORB. in litt.

Hieracium subsinuatum BORB. in Term. tud. Közl. 1893, pótf. p. 133 (icon). Ex Alpestribus, foliis ovatis, subsinuato-dentatis, capitulis minoribus aterrimis, abunde glandulosis (ad lacum Csorba).

Cochlearia Tatrae BORBÁS in Pallas Nagy Lexicon, X. (1895) p. 28., perennis, foliis radicalibus cordatis, floribus ochroleucis, siliculis obovatis, conspicue quam pedicelli brevioribus" BORB. in litt.

Crepis carpathica HAUSSKN. var. *floccosa* BORB.: „involucri foliolis haud villosis, imo nigricantibus, albo-floccosis" (BORB. p. 375).

Oxytropis Tatrae BORB. (*O. campestris* var. *Tatrae* BORB. in Pallas Nagy Lexicon IV. (1893) p. 587 sine diagn) (*Phaca campestris* WAHLENB. Fl. Carp.) cfr. Ö. B. Z. 1893 p. 362.

„A typo floribus majoribus bicoloribus differt. Flores enim albidii aut ochroleuci, carina violaceo-maculata. Alae carina longiores, latae" BORB. in litt.

Aconitum Tatrae BORB. in Pallas Nagy Lexicon XII. (1896) p. 439. Term. tud. Közl. 1887 p. 433.

„A. *Stoerkiano* affine, gaiea alta, foliis pedatis, angustisectis, filamentis glabris" BORB. in litt.

Dianthus Tatrae BORB. Természetráji füz. 1889 p. 221 (*D. praecox* KIT., non SCHULT.).

Gentiana verna var. *subbrachyphylla* BORB. l. c. p. 377, fig. 3. Descriptio sequitur in tractatu cel. auctoris in numero sequente diarii nostri edendo.

Campanula Tatrae „sive *C. rotundifolia* var. *Tatrae* BORB. (*Campanulae Kitaibelianae* R. et SCHULT. (*C. microphylla* KIT., non GAV.) proxima, sed laxe racemosa. Caulis usque ad apicem sat aequaliter foliosus, glaber, foliis inferioribus lanceolato-linearibus, ceteris angustissime linearibus, alabastris nutantibus, corolla sat magna *C. Kitaibelianae*, tubuloso-campanulata.

Solo et calcareo et granitico Tatrae.

NB. Loco, ubi *C. Kitaibeliana* crescere dicitur (in Fatra maiore) forma *Campanularum* affinium uniflora praeter *C. Kladnianam* SCHUR nulla, quare utramque conjunxi." BORB. in litt.

Cerastium Tatrae „sive *C. arvense* var. *Tatrae* BORB. caule reverse pubescente, superne horizontaliter glanduloso, 2—5 floro; foliis lanceolatis, ovato-aut anguste lanceolatis, basi parum connatis

et ciliatis, ceterum *glabris*, acuminatis, in axillis prolem nullam aut raram gerentibus; *pedunculis glandulosis*, floribus illis *Cerastii arvensis* minoribus, *bracteis apice breviter scariosis*, sepalis ovato-lanceolatis, acutis vel obtusiusculis, glanduliferis, duplo ac petala campanulata minoribus, pedunculis defloratis erectis. In convallibus Tatrae sat frequens solo et calcareo et granitico

Syn. *C. arvensis* var. *alpicolum* SAG. et SCHN. Fl. d. Centralkarp. 1891. p. 93. non *C. mutabile* (arvensis!) var. *alpicola* GREX. Monogr. Cerast. 1841 p. 71, nec FENZL in LEDEB Fl. Ross. I. 1842 p. 413, quae formis pluribus diversis artificiatiter mixta fuit.

C. Tatrae differt a *C. arvensi* caudiculis prostratis sterilibus, foliis lanceolatis, glabris, basi ciliatis, bracteis anguste scariosis, villosociliatis, corpore viridiori, dichasio paucifloro, floribus minoribus. — a *C. carinthiaco* praeterea pedunculis glandulosis haud reflexis, calyce latius viridi etc. *C. glabrum* WILLD. ad alium typum spectat.“ BORB. in litt.

Salix silesiaca var. *ligustroides* BORB. p. 379: „foliis Ligustri lanceolatis quam in typo conspicue angustioribus“ BORB. in litt.

Festuca aglochis BORB. p. 384: „in monographia HACKELII *F. capillatam* sequeretur; minor, foliis rigidis setaceis, paleis exaristatis.

Phyteuma austriacum var. *stoloniferum* BORB. p. 385: „stolonibus elongatis, apice foliiferis“ BORB. in litt.

Picris Tatrae BORB. Term. tud. Közl. 1894. p. 498: „squarrosa, latifolia, foliis basi cordata sessilibus, illis *Hieracii prenanthoides* similioribus, involucri phyllis nigris, capitulis quam in *P. hieracioidi* maioribus.“ BORB. in litt.

Centaureum (Erythraea) Pienninum BORB. Botan. Centralbl. 1894 n. 32—33. D.

Bäumler J. A. Beiträge zur Cryptogamen-Flora des Presburger Comitatus. Die Pilze. IV. Heft. Sonderabdr. aus den Verh. des Ver. für Natur- u. Heilkunde zu Presburg XXIII. der neuen Folge XIV. Band. Presburg 1902. S. 60. S.

A pozsonyi gombák negyedik füzeté méltóan sorakozik a szerzőnek már előbb megjelent értékes dolgozatai mellé s őszinte elismeréssel kell fogadnunk e tudós újabb munkáját, a ki dacára annak, hogy a botanika nem a hivatása, rendes napi elfoglaltsága mellett vas szorgalommal s bámulatossággal a cryptogamok ismeretének nehézségei terén annyi s oly alapos ismeretekre tett szert, hogy nemcsak hazánk botanikai iro-

Ebenso wertvoll, wie alle anderen Arbeiten dieses Forschers, der sich, ohne Berufs-Botaniker zu sein, durch eisernen Fleiss und bewunderungswürdiger Ausdauer auf dem schwierigen Gebiete der Cryptogamenforschung eine solche Menge von Kenntnissen angeeignet hat, welche ihm nicht nur ermöglicht, die botanische Litteratur unseres Landes mit wertvollen Originalarbeiten zu bereichern, sondern ihm auch eine Stellung

dalmát gazdagíthatta értékes eredeti munkákkal, hanem szakjában világirodalmában is tekintélyt szerzett magának. Bátra mondhatjuk róla, hogy neki a botanika nem eszköz, hanem cél, s hogy neki köszönhetjük, hogy Pozsony megye Flórája mykologiai tekintetben jelenleg a legjobban ismertek közé tartozik.

Újabb dolgozatának általános részéből, mely a kultúrnyvények parazitáiról is közöl adatokat, kiemeljük szerzőnek az élősködő gombák helyi-földrajzi elterjedésére vonatkozó azon érdekes megfigyelését, hogy azok némelyike csakis a Dnán innen, a hegységek völgyeiben, másika, pedig csakis a Dnán túl elterülő ligetekben lép fel — daczára annak, hogy gazdanövényük mindkét helyen egyaránt el van terjedve.

A virágos növények némelyikének (különösen némely ritkábbnak) elterjedésénél is előfordul az, hogy nem egy folyam, hanem csak néha egy-egy keskeny ösvény határolja a lokális elterjedését daczára annak, hogy a növény azontúl (különösen nyílt formációknál) ugyanazon oekologikus viszonyokat megtalálná. Valljuk be, hogy a növényelterjedés némely sajátosságának okairól bizony még édes keveset tudunk.

Uj leírást nyertek :

Guignardia seriata (auf Blattscheiden von) *Phragmites* hüvelyen, *Pleosphaeria albidans* korhadt jávorfán (auf gebleichtem Ahorn-Holz) *Phyllosticta Polygonati* (auf Blättern von) *Polygonatum multiflorum* levélen, *Sirococcus Zahlbruckneri* száraz fán (auf trockenem

in der Weltliteratur seines Faches zusichert — reiht sich das IV. Heft der Pilze würdig an seine Vorgänger.

Dem Verf. dem die Botanik kein Mittel, sondern Zweck ist, verdanken wir, dass das Presburger Comitát in mykologischer Beziehung nimmehr zu den best bekannten unseres Landes gehört.

Von den allgemeinen Betrachtungen, welche Wissenswertes über die Schädlinge der Culturpflanzen des Comitates enthalten, möge an dieser Stelle die Beobachtung des Verf. über die merkwürdige local-geographische Verbreitung einiger parasitischer Pilze erwähnt werden, von welchen mehrere nur in den Gebirgstälern links der Donau, andere wieder nur in den Anen des rechten Donanfers vorkommen, obschon ihre Wirtspflanzen an beiden Ufern verbreitet sind. Bei manchen (insbesondere seltenen) Phanerogamen können wir Aehnliches beobachten, wo nicht ein breiter Strom, sondern oft nur ein schmaler Pfad die Verbreitung einer Pflanze begrenzt, obschon sie jenseits (besonders bei offenen Formationen) dieselben oekologischen Verhältnisse antreffen würde. Es giebt eben noch viele Eigentümlichkeiten in der Verbreitung gewisser Pflanzen, über deren Gründe wir noch sehr wenig wissen.

Neu beschrieben wird :

Holze), *Diplodia Auerswaldi* (unter der Rinde von) *Cytisus Laburnum* kérgé alatt, *Botryodiplodia Saccardiana*, (Substratum? Locus?), *Septoria Melandryi albi*, *Coryneum acerinum* (auf dürren Aesten von) *Acer campestre* száraz ágain. **D.**

A kir. magy. Term. tud. Társ. növénytani szakosztályának 1902. október hó 8-ikán tartott ülése.

Sitzung der botanischen Section der kön. ung. naturwissensch. Gesellschaft am 8 October 1902.

Bernátsky Jenő egy, a *Crypsis alopecuroides* és *C. schoenoides* fajvegyülékének vélt növényről tart előadást.

Gabnay Ferencz: „A növény- és állatvilág határterületéről“ érkezett.

Győrffy István „Magyar növénynevek“ című dolgozatát nagy dicsérettel Fialowski Lajos terjeszti elő s közlésre ajánlja.

Scherffel Aladár a „*Phyllosiphon Arisari*“-ről tart bemutatóval kapcsolatos előadást, melyet Algirban gyűjtött.

Hollós László „*Potoromyces loculatus* MÜLL. in herb.“ című dolgozatát Mágócsy-Dietz Sándor terjesztette elő, mely néven az ismert *Geaster* értendő.

F.

Eug. Bernátsky hält einen Vortrag über einen vermeintlichen Bastard zwischen *Crypsis alopecuroides* und *C. schoenoides*.

F. von Gabnay hält einen Vortrag über das Grenzgebiet der Tier- und Pflanzenwelt

L. Fialowski legt die Arbeit **Stefan Győrffy's** über „Ungarische Pflanzennamen“ vor und empfiehlt den mit lobenswertern Fleisse bearbeiteten Artikel zur Publication.

Aladár Scherffel hält einen Vortrag über *Phyllosiphon Arisari* mit Demonstration des vom Vortr. in Algier gesammelten Materiales.

A. Mágócsy-Dietz legt die Arbeit **Lad. Hollós's** über „*Potoromyces loculatus* MÜLL. in herb.“ vor. Unter diesem Namen ist der bekannte *Geaster* zu verstehen. **F.**

Az előfizetéseket (egész évre belföldön 10 kor., külföldön 11 kor. 44 fill.) s kéziratokat kérjük a lap kiadójának címére (Dr. DEGEN Árpád, Budapesten, VI., Városligeti fasor 20 b. sz. a.) küldeni.

Praenumerationen (ganzjährig f. d. Inland 10 Kroneu, f. d. Ausland 11 Kronen 44 Heller) und Manuscripte bitten wir an den Herausgeber des Blattes (Dr. A. v. DEGEN, Budapest, VI., Városligeti fasor 20 b.) zu adressieren.

Megjelent: 1902. november hó 11-én.
Erschienen: am 11. November 1902.

nyomatott Müller Károlynál Budapest II. ker.

ZOBODAT - www.zobodat.at

Zoologisch-Botanische Datenbank/Zoological-Botanical Database

Digitale Literatur/Digital Literature

Zeitschrift/Journal: [Ungarische Botanische Blätter](#)

Jahr/Year: 1902

Band/Volume: [1](#)

Autor(en)/Author(s): diverse

Artikel/Article: [Referate über ungarische botan Arbeiten. 318-322](#)